

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΣΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΘΕΣΠΙΣΗΣ
ΔΙΑΥΛΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ
ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (WHISTLEBLOWING)
ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ 2023

ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΘΕΣΠΙΣΗΣ ΔΙΑΥΛΩΝ
ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (WHISTLEBLOWING) ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ 2023

Σύμφωνα με την ήδη ισχύουσα νομοθεσία¹ όλες οι ιδιωτικές επιχειρήσεις οφείλουν πλέον να συμμορφωθούν με την υποχρέωση θέσπισης εσωτερικού διαύλου αναφοράς και ειδικότερα **Υπευθύνου Παραλαβής και Παρακολούθησης Αναφορών** (εφεξής Υ.Π.Π.Α.) των παραβιάσεων ενωσιακού δικαίου, προστατεύοντας τα πρόσωπα που αναφέρουν τις παραβιάσεις αυτές – γνωστά ως **μάρτυρες-πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος (whistleblowers)** – οργανώνοντας τη διαδικασία υποβολής, παραλαβής και παρακολούθησης των αναφορών, απαγορεύοντας ρητά κάθε μορφής αντιποίνων και ενεργειών αντεκδίκησης σε βάρος των προσώπων αυτών και επιβάλλοντας κυρώσεις σε αυτούς που παρεμποδίζουν την υποβολή αναφοράς ή παραβιάζουν τον εμπιστευτικό της χαρακτήρα και μάλιστα οφείλουν να

¹ Ν. 4990/2022 (ΦΕΚ 210/Τ.Α'/11.11.2022): Προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις ενωσιακού δικαίου - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2019 (L 305) και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις.

εφαρμόσουν όλα τα ανωτέρω είτε μέχρι την 11^η Μαΐου 2023, εφόσον πρόκειται για επιχειρήσεις με περισσότερους από 249 εργαζομένους, είτε μέχρι την 17η Δεκεμβρίου 2023, εφόσον πρόκειται για επιχειρήσεις με 50 έως 249 εργαζομένους.

Στη σημείο αυτό θα θέλαμε να προβούμε σε κάποιες επισημάνσεις ως προς τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα και ειδικότερα:

- **ΥΠΟΧΡΕΕΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ** είναι *οι ιδιωτικές επιχειρήσεις που απασχολούν 50 ή περισσότερους εργαζομένους* ανεξάρτητα από τη φύση των δραστηριοτήτων τους, ενώ οι επιχειρήσεις με λιγότερους από 50 εργαζομένους δεν έχουν την υποχρέωση, αλλά μόνο τη δυνατότητα – αν θέλουν – να συμμορφωθούν ορίζοντας Υ.Π.Π.Α. Οι φορείς όμως που δραστηριοποιούνται σε τομείς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, προϊόντων και αγορών, μεταφορών και περιβάλλοντος ή λειτουργούν δυνάμει απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ή έχουν δραστηριότητες που μπορεί να προκαλέσουν κίνδυνο στη δημόσια υγεία και το περιβάλλον **υποχρεούνται** στον ορισμό Υ.Π.Π.Α. *ανεξάρτητα από τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούν.*

- **ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ Υ.Π.Π.Α.** είναι μεταξύ άλλων η παραλαβή των αναφορών των παραβιάσεων ενωσιακού δικαίου, η διενέργεια των απαραίτητων πράξεων προκειμένου να επιληφθούν της αναφοράς τα αρμόδια όργανα ή φορείς, η διασφάλιση της προστασίας της εμπιστευτικότητας της ταυτότητας του αναφέροντος, η παρακολούθηση των αναφορών και η επικοινωνία και ενημέρωση του αναφέροντα για τις ενέργειες που αναλαμβάνονται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, η παροχή σαφών πληροφοριών για τις διαδικασίες υπό τις οποίες οι αναφορές μπορούν να υποβληθούν στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

- **Ο Υ.Π.Π.Α.** μπορεί να είναι είτε εργαζόμενος του ιδιωτικού τομέα είτε τρίτο πρόσωπο με θητεία ενός τουλάχιστον ημερολογιακού έτους που οφείλει να ασκεί τα καθήκοντά του με ακεραιότητα, αμεροληψία, διαφάνεια, σεβόμενος τους κανόνες εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας για θέματα των οποίων έλαβε γνώση.

- **ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ** που οδηγούν στην ταυτοποίηση του αναφέροντος δεν αποκαλύπτονται σε οποιονδήποτε άλλον πέρα από τα εξουσιοδοτημένα μέλη του προσωπικού που είναι αρμόδια να λαμβάνουν ή να παρακολουθούν τις αναφορές, εκτός αν συγκατατεθεί ο αναφέρων. Η οποιαδήποτε επεξεργασία των δεδομένων αυτών διενεργείται για

την εκπλήρωση της υποχρέωσης καθιέρωσης διαύλων αναφορών και λήψης των αναγκαίων μέτρων για την παρακολούθησή τους.

- **ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΝΤΙΠΟΙΝΩΝ** όπως απόλυσης, υποβιβασμού, αφαίρεσης καθηκόντων, μεταβολής ωραρίου εργασίας, επίπληξης, εκφοβισμού, άδικης αντιμετώπισης, πρόωρης διακοπής ή ακύρωσης σύμβασης για εμπορεύματα ή υπηρεσίες προβλέπεται για όλα τα πρόσωπα που αναφέρουν παραβιάσεις ενωσιακού δικαίου.

- **ΚΥΡΩΣΕΙΣ** όπως ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή προβλέπονται για όσους παρεμποδίζουν την υποβολή αναφοράς παραβιάσεων ενωσιακού δικαίου ή προβαίνουν σε αντίποινα ή παραβιάζουν την υποχρέωση τήρησης του εμπιστευτικού χαρακτήρα της ταυτότητας των αναφερόντων.

- **ΠΡΟΣΤΙΜΟ** επιβάλλεται από την Επιθεώρηση Εργασίας ή τον αρμόδιο εποπτικό φορέα στην επιχείρηση που παραβιάζει την υποχρέωση ορισμού Υ.Π.Π.Α.

- **ΩΣ ΧΡΟΝΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ** προβλέπεται : **μέχρι την 11^η Μαΐου 2023**, για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις με περισσότερους από 249 εργαζομένους, ή **μέχρι την 17η Δεκεμβρίου 2023**, για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις με 50 έως 249 εργαζομένους. Εντός 2 μηνών από τη συμμόρφωσή τους οφείλουν να ενημερώνουν σχετικά την Επιθεώρηση Εργασίας ή τον αρμόδιο εποπτικό φορέα.

- **Με Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις** του Υπουργού Δικαιοσύνης και των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργών θα προσδιοριστούν οι Κ.Α.Δ. των επιχειρήσεων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού, το ύψος του προστίμου παραβίασης της υποχρέωσης ορισμού Υ.Π.Π.Α. και θα εξειδικευτεί η διαδικασία υποβολής, παραλαβής και παρακολούθησης της αναφοράς στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και θα προσδιοριστούν οι αρμόδιες αρχές ελέγχου και επιβολής κυρώσεων, η διαδικασία επιβολής τους, τα κριτήρια υπολογισμού του ύψους του σχετικού προστίμου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Ελεονώρα Αναγνώστου

Δικηγόρος

D.E.A. Droit Economique et Social

Université Paris IX – Dauphine